

ЗАСТОСУВАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ ОТРИМАННЯ РОЗУМІННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Прийнявши рішення про виконання завдання з аудиторської перевірки фінансової звітності клієнта, аудитор має запланувати і виконати низку процедур, спрямованих на отримання детальної інформації про його бізнес. Рівень знань аудитора, потрібний для проведення аудиторської перевірки, складається із загального знання економіки і галузі, в якій діє суб'єкт господарювання, а також з конкретних знань про його діяльність.

Перед прийняттям завдання аудитор повинен одержати попередні відомості про галузь, структуру власності, управлінський персонал і діяльність суб'єкта господарювання, який підлягає аудиту, і визначити, чи можна забезпечити адекватний рівень знань про бізнес для проведення аудиту.

Після прийняття завдання треба зібрати додаткову і докладнішу інформацію. За можливості аудитор повинен одержати необхідний обсяг знань на початку виконання завдання. У процесі аудиторської перевірки отримана раніше інформація оцінюється, оновлюється та поповнюється.

Одержання потрібних знань про бізнес є безперервним і сукупним процесом збирання й оцінювання інформації та співвіднесення набутих знань з аудиторськими доказами й інформацією на всіх стадіях аудиторської перевірки.

Ключовим елементом процесу отримання знань про діяльність клієнта є отримання розуміння системи його господарювання. Роль цього процесу полягає у сприянні вирішення завдань аудиту, визначених на рис. 1.

Отже, дослідження проблем організаційного і методичного характеру, які стосуються отримання аудитором інформації, необхідної для ознайомлення з фінансово-господарською діяльністю клієнта, сприятиме вирішенню теоретичних і практичних проблем здійснення аудиту фінансової звітності, серед яких можуть бути виділені наступні:

- виявлення та ідентифікація обставин, які впливають на функціонування суб'єкта підприємництва;
- оцінка впливу зазначених обставин на суттєвість інформації

- фінансових звітів, що перевіряються;
- визначення чинників, що можуть призвести до висловлення аудитором неадекватного професійного судження за результатами перевірки фінансових звітів клієнт

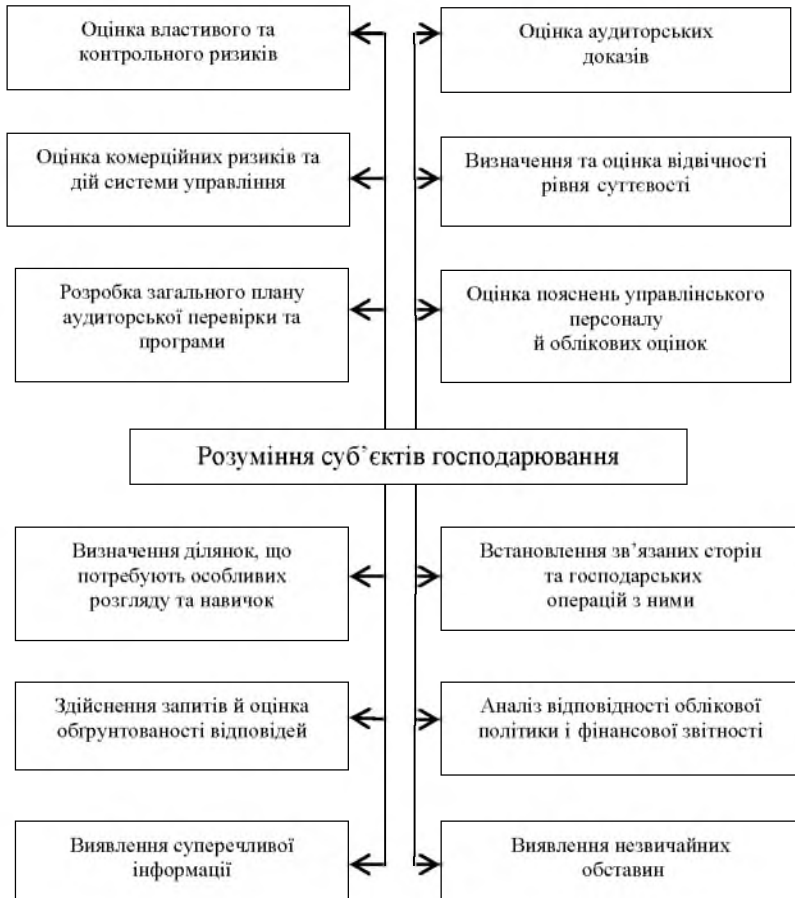

Рис. 1. Вплив розуміння суб'єкта господарювання на вирішення завдань аудиту

- вибір та визначення доцільності застосування певного набору аудиторських процедур отримання та оцінювання аудиторських доказів;

- обґрунтування професійного судження, що стане основою аудиторського висновку.

Щоб отримати розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, в тому числі його внутрішнього контролю, аудитор повинен виконати такі процедури оцінки ризику [1]:

- 1) запити до найвищого управлінського персоналу та інших представників управлінського персоналу суб'єкта господарювання;
- 2) аналітичні процедури;
- 3) спостереження та перевірки.

Аудитор має визначити, стосовно яких аспектів він має виконати наведені вище процедури отримання розуміння суб'єкта господарювання, серед яких:

- галузь, нормативна база та інші зовнішні чинники, в тому числі належна концептуальна основа фінансової звітності;
- характер суб'єкта господарювання, в тому числі вибір і застосування облікової політики;
- цілі, стратегія та відповідні ризики бізнесу, які можуть призвести до суттєвих викривлень у фінансових звітах;
- оцінка та огляд результатів фінансової діяльності суб'єкта господарювання;
- внутрішній контроль.

Водночас, аудитор може виконати інші процедури, якщо отримана інформація може допомогти визначити чинники ризиків суттєвих викривлень. Наприклад, аудитор може розглянути доцільність подання запитів зовнішнім юридичним радникам суб'єкта господарювання або експертам з оцінки, яких залучав цей суб'єкт господарювання.

Також корисною в отриманні даних про діяльність суб'єкта господарювання може бути інформація, отримана із зовнішніх джерел, таких як аналітичні звіти, банки або рейтингові агентства, галузеві та економічні періодичні видання, або ж нормативні чи фінансові публікації.

Хоча значний обсяг інформації, яку аудитор одержує шляхом запитів, може бути наданий управлінським персоналом та іншими особами, які відповідають за фінансову звітність, запити, надані іншим структурам суб'єкта господарювання, таким як виробничий персонал та працівники внутрішнього аудиту, інші працівники з різним рівнем повноважень, можуть виявитися корисними і надати аудитору інший ракурс для оцінки ризиків суттєвого викривлення. При визначенні

інших працівників суб'єкта господарювання, яким можна надіслати запити, а також обсягу таких запитів, аудитор розглядає, яку інформацію можна отримати для допомоги визначення ризиків суттєвого викривлення.

Якщо аудитор має намір використати інформацію про суб'єкт господарювання та його середовище, отриману в попередніх періодах, йому необхідно визначити, чи зможуть зміни, які відбулися, вплинути на доречність такої інформації в поточній аудиторській перевірці.

В разі виконання подальшого завдання, попередній досвід роботи аудитора з цим суб'єктом господарювання допомагає в отриманні його розуміння. Проте, така інформація може виявитися недоречною через зміни в середовищі суб'єкта господарювання. Аудитор надає запити та виконує інші належні процедури для визначення можливих змін, які можуть вплинути на доречність такої інформації.

В разі доречності аудитор також розглядає іншу інформацію, наприклад, отриману в результаті прийняття аудитором клієнта або подальшого завдання, чи досвіду, набутого при виконанні інших завдань для цього суб'єкта господарювання.

Таким чином, основні процедури отримання знань про суб'єкта господарювання, полягають в удосконаленні наступних організаційних та методичних підходів планування та виконання аудиту фінансових звітів:

- отримання інформації стосовно змісту і характеру середовища функціонування підприємства;
- визначення впливу середовища на процес формування фінансових звітів;
- вибір та оцінювання інформації, що одержується у формі аудиторських доказів з різних джерел;
- можливість застосування відповідної інформації для визначення змісту та обсягу аудиторських процедур, застосування яких дасть змогу сформулювати та обґрунтувати адекватність аудиторського висновку.

Література:

1. Адамик О.В. Бухгалтерський облік як основа інформаційного забезпечення оподаткування підприємства // Галицький економічний вісник. – 2004. – № Випуск 1. – С. 109-114.
2. Адамик, О.В. Банки даних: принципи їх роботи і використання

для вирішення завдань обліку й аналізу // «Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: глобальні виклики – управлінські рішення» [Текст]: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Chartered Institute of Management Accountants (CIMA). (м. Ірпінь, 29 березня 2019 року) / Ірпінь: Видавництво Університету ДФС України, 2019. – 281 с.

3. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.

4. Івахненко & Катеньов Аудит / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ivakhnenkovaudit.info/IK/home.htm>.

5. Саченко С. І. Економічна експертиза розрахунків з покупцями / С. І. Саченко, О. М. Черешнюк // Сучасні наукові погляди на вдосконалення економіки: перспективи та розвиток: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. - К.: Аналіт. центр «Нова економіка», 2016. - С. 69-72.